

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis trigesimo-primo
mensis Decembris, anno Domini M. DCC. LXVII.

M. FRANCISCO THIERY DE BUSSY,

Consiliario Medico Regis ordinario in Supremo Senatu Parisiensi designato,
Doctore Medico, Præside.

An Anginæ spuriaë periodicè recurrenti Catharsis?

I.

UOS affectus uno eodemque nomine confundit imperitum vulgus, eos contrà paulò subtiliùs quàm verius in plures morbos distinguit arguitur Schola. Id autem de Anginà præcipuè affirmari potest, cujus pleræque species, variè à variis auctoribus distinctæ, non tam essentialiter quàm vel gradu, vel causis remotis, vel morbi eventu ab invicem differre videntur. Vera Angina, *κυνική* veteribus dicta quia canibus familiaris admodum, morbus peracutus & verè inflammatorius, asperæ arteriæ caput partem nobilissimam ac vitalis auræ canalem necessarium sævus hostis occupat, deglutitionem simul & respirationem lædit, ac brevi temporis intervallo miserum ægrotantem diris cruciatibus vexatum strangularet, ni prompta medentis manus ipsis mali principiis largissimâ sanguinis missione obstaret. Angina verò spuria & sic improprie dicta, *ὕδαρ* Græcis quia scilicet nonnihil affinitatis cum quibusdam porcorum affectibus habere videtur, in tonsillis sedem obtinet (unde quibusdam etiam tonsillarum nomine appellatur) Anginà verà frequentior, sat quidem molesta, at neque adeò trucem sefe præbet, nec tamurgens minatur periculum, quippe deglutitionem tantum, rarissimè respirationem impediens. Est autem vel simpliciter catharrofa vel inflammatoria. Illa est inspissatio muci tonsillarum à frigore suscepto, deglutitionem lædens, sefe carens periculo, & eundem habens exitum quem alii cathari in cæteris membranæ Schneiderianæ locis nati. Altera de quâ hîc quæstio, diversos sicut & reliquæ inflammationes fortitur eventus, quibus non felicior alter quam resolutio, at optandus potiùs quàm sperandus si soli Naturæ permittatur cura. *Constat autem observationibus*, teste Cl. Van-Swieten, *quotannis nasci quibusdam hominibus tales Anginas, & quidem suppuratas sæpius*; quas quidem linare præfentes, & futuras præcavere non difficile contendimus propriâ edocti experienciâ, si modò repetitis venæ sectionibus atque irritâ cataplasmatum & gargarismatum armaturâ non impugnaretur malum solâ catharsi penitè debellandum.

II.

EFFECTUS quilibet statis temporibus eodem modo recurrens supponit necessariò eandem causam post certum intervallum redeuntem; sic menstruus mulierum fluxus plethoram uteri, hemicrania periodica quisquilis in ventriculo

stabulantes, &c. Undenam igitur tonsillarum inflammationi suppuratoriæ quotannis obnoxii causam adedè pertinacis morbi repetendam habent, nisi ab humore quodam heterogeneo in sanguinis massâ latitante ac partes illas occasione datâ appetente? 1°. Inflammationem simplicem ac propriè dictam hic non semper adesse convincit tum organi structura, tum incassum tentata ad præcavendum morbum venæ sectio; 2°. Multiplicis humoris impuri in sanguine existentia non præcario supponitur, si vè parentibus acceptum germen tandem evolvarur aliquando, ut testantur variolæ, morbiq; hæreditarii, si vè sponte degenerent à statu naturali humores inquilini dum copiâ, spissitudine, acrimoniâ, dyscrasi peccant, ut patet ex morborum adventitiorum ætiologiâ. 3°. Possunt aliquandiù abripi isti humores & in fluente sanguinis illâsa corporis œconomiâ circuire, seu quod identidem per diaphoresim eliminantur, seu quod debita quædam heterogenei partem aliquam invadentis copia requiratur ut lædatur pars affecta. Humoris autem lædentis in hanc vel illam partem irruptionem determinat organi structura peculiaris, heterogenei cum humore istius organi inquilino analogia, ægræ ætas, vivendi ratio, via naturæ consueta, aliæq; circumstantiæ. Quid mirum igitur si in tonsillas ut plurimum, positis ponendis, irruat & in iis accumuletur? Favet harum positio, structura, textus celulosus, demonstrante Anatome; impuritatis multiplicis, v.g. in lue venereâ, in variolis, cum muco faucium affinitas, docente pathologiâ; periodicè revocat solitus Naturæ se exonerantis usus ac tritum iter. Huc autem appellens novus hospes infensus humorem indigenam corrumpit ac vitiât, acrimoniam & spissitudinem impertiendo, illius naturam mutat, ipse fit morâ spissior & acrior, cellulas turgescendo inflat, distendit, partes vicinas comprimit, aurium dolorem parit, deglutationem solidorum difficilem, si levior, liquidorum impossibilem, si gravior, efficit, variaeque symptomata terrorem ignaris incutientia producit.

III.

PORRO humoris istius heterogenei ex eâ quam occupavit sede nequicquam per venæ sectiones tentabitur depulsio. Quidquid de mirandis venæ sectionis effectibus jactent sanguinis detrahendi fautores, nullum aliud fortasse emolumentum constans & evidens percipitur ex hoc medicamine, quam partis rubræ sanguinis, ubi nimia, imminutio. De revulsione autem ac derivatione, vix reperias inter se consentientes auctores. Principiis vix ullo modo corporum viventium mechanismo applicandis pariter innixi, quod probant alii, alii rejiciunt. Obscura igitur theoria, praxis certior. Atqui si fidus iniretur calculus omnium & singulorum venæ sectionis pravorum effectuum quoties laticis rubri evacuatione non opus est, nullus dubito quin multi à periculosa & nunquam satis damnandâ sanguinem temerè fundendi ac vitæ thesaurum exhaustiendi methodo detererentur. Equidem sano homini nil damni inferrent demptæ ex sanguineâ massâ aliquot uncie, at non ita in flatu morbo. Nihil tunc indifferens est; vel sanæ venæ sectio, vel nocet. In verâ inflammatione culpandi quidem hæmophobi, dum sanguini æstuanti parcent; ubi autem spurco humore sanguinea massâ inficitur tunc depurganda non detrahenda, ne auferantur vires Naturæ heterogenei coctionem aut evacuationem molientis. At verò attendenti quam turdè immodicum salivæ fluxum compescant cathartica facillè patebit ea vera esse revellentia, quæ humores ad fauces delatos absque periculo, absque tumultu deorsum attrahere queant. An agant duntaxat vacuando humores in ventriculo & intestinis contentos & huc revellendo materiam morbidam, an potius circulationis fluentum per lacteas venas ingressâ ac delatâ in tonsillas, heterogeneum incidunt, solvant, secum misceant & abripiant intra intestinorum cava per glandulas hîc sitas, an denique aliud medium adhibeat natura quod conjicere nefas, ut ut sit de agendi modo, agunt tamen profectò; idque medico sufficit, ut, quotiescumque compertum habet humorem heterogeneum periodicè recurrentem Anginam suppuratoriâ producere, statim ineunte

morbo vel etiam paulò ante insultum, si prævídere liceat, catharticum ritè præparatum prudenter ac repetitâ dosi exhibeat. Sic vel malum futurum præcavere vel inceptum resolvere potis erit, nec ipsi toties continget molestam suppurationem expectare. Hoc sensu Alexander Trallianus aiebat se statim primo morbi die scammonii extractum propinare, ut scilicet refecaret funem quo æger strangulandus fuisset.

I V.

NEU quis autem existimet hanc curandi methodum ex præconceptâ opinione naram.* Ego quidem à puero Anginâ suppuratoria quindécies circiter tentatus, nisi tribus abhinc annis, institutâ in me ipso experienciâ, morbum catharticis fugare didici. Quæ quidem historia conclusionem meam observationis sigillo confirmabit, & hujus morbi periodici naturam, signa, eventum, curationem docebit & prophylaxim.

* M. SAVARY,
D. M., P. Theses
Astor an. 1757.

Circâ pubertatis annos, post longam ac tædiosam ophthalmiam, variis tentatis medicaminibus, tandem sponte fecerit malum pertinax solâ frigida lotionè. Verùm paulò post subitè faucium dolor ac tonsillarum inflammatio quæ repetitâ venæ sectione resolvì indocilis, post octavam diem largam puris copiam uno impetu evolvit. Mirari omnes morbi exitum. At stupere magis, cum quotannis ac deinde post sex quosque menses eadem Anginæ species rediret, simili modo incassum educto sanguine terminaretur. Quandoque minùs sæviebat, quandoque asperius, cum scilicet utramque tonsillam occuparet, quod mihi ter quaterve contigit. Tunc temporis hoc ordine se exhibebant symptomata. Primum obstruebatur membrana pituitaria, tum fauces sensim magis ac magis dolebant, tonsillæ rubeabant, intumescabant, hinc illic crasso obducebantur muco quem pro aphtis gangrænosiss habebant minùs periti, vox stridula fiebat vix læsa tamen respiratioe, donec tandem omninò præclusâ pharynge pituita & juncula per nares redirent. Comitem se jungebat febris, dolebat caput, os siccum, somnus nullus, auris utriusque summus dolor præsertim cum tentaretur salivæ deglutitio. Audâ per tres quatuorve dies hæc symptomata, in eodem statu plus minùs vigeabant pro medelâ magis minùsve perversa, ac circumstantes & ipsos medicos perterrebant. Alii tonsillas lanceolâ frustra (nondum cocto pure) pertundere, alii mortem minitari, dum ego interea propriâ experienciâ toties eventum morbi edoctus, ratiociniorum & prælagiorum vanitatem ridebam securus; ac spontaneam abscessus intra os apertionem solo partium calore promotam, & tandem ingrato quodam odore prænuntiatam expectabam audax & juventute fretus. Simulac verò mira puris copia uno alterove impetu eliminata, ac paucâ exscreatione, juvante vel simplicissimo collutorio, deterse fauces, tum ultrò evanescebant symptomata, cessabat febris, invadebat somnus longior & tranquillius, ac posttridie serè, stupentibus omnibus, solita repetebam munia.

Talis ad vigesimum-secundum annum, invitâ venæ sectione & irritis cæteris auxiliis, periodicè recurrit Angina suppuratoria, nisi quòd miora ut plurimum essent ac citius evanescerent symptomata cum alterutra tandem tonsilla laboraret. Quòd verò ars efficere non valuit, id præstitit tandem diuturna & officiosa febris; quæ quidem mihi antèa inexperta, sive humorum crassim, sive organorum dispositionem mutaverit, id mihi certè attulit boni, ut per quinquennium ab inflammatione tonsillarum cæterisque incommodis, exceptâ levi lippitudine, liber & immunis vixerim: donec novas turbas novus hostis excitaret, ventriculi scilicet colica immanis, subsequente vomitione ac febre per triduum, bis aut ter in anno rediens. Malum durum & horrendum, quod bilis aduste & acerrimæ in ventriculo regressui tribuebam, meomet consilio, factus jam in rebus Medicis paulò eruditior, aquis Vichiensibus cum mannâ adorsus profigavi. At ô res miranda! incido in Scyllam dum cupio vitare Charybdim. Non ita multò post dolent fauces quæ jam ab octo annis siluerant, augetur dolor, tumor, rubor. Vera inflammatio,

inquiunt ! bis secatur cubiti vena , malè ; inciditur saphæna , pejus ; ruit in utramque tonsillam malum , gargarismatis repercutientibus partes affectæ irritantur , dilacerantur , subit sputum cruoris , dein puris malè cocti : ac nedom tota simul ut olim eliminaretur materia morbida , per duos menses solidos remansit ulcus pertinax. Jam tum primùm intellexi his affectibus nequaquam competere sanguinis missionem , eundem scilicet humorem heterogeneum qui olim anginam spuriam effecerat de novo suscitatur , ventriculi colicam primò produxisse , dein antiquam & consuetam viam nactum tonsillarum cellulas repetiisse , adeoque solis cathartici debellandum , Quod suaserat ratio , comprobavit experientia ; ulcus repetitâ catharsi sanatum. Sed morbum ipsum invadentem repellere , hoc opus. Hujus reditum expectabam impatiens , nedom pertimescerem , experiundi cupidus. Nec mora , ingruente faucium dolore severam servans diætam , præmissis enematis , in feri laetis sibi ij solvo salis vegetabilis ʒ ij & Tartari sibi. gr. ij. Hauitis hujus potionis innoxia simul & efficacissima scyathis aliquot , suboriuntur primò anxietates vix tolerandæ , fateor , at mot sequuntur plurimæ dejectiones ac quasi diarrhæa arte provocata. Quâ proportionem autem exoneratur alvus , eadem sensim pacatur dolor , minuitur tumor , evanescunt denique alia symptomata , ac ferè intra triduum resolvitur omnino morbus qui toties olim in suppurationem abierat. Eadem medela adhibita quoties anginam hanc præfensi ter jam mihi æquè prosperè cessit , & imposterum , favente numine , confido cessuram.

V.

QUOD in me ipse aled feliciter expertus sum , possunt alii in aliis experiri. Profectò non tentasse nocebit , modò similis adsit casus. Non diffiteor equidem posse in quibuldam circumstantiis , v. g. in plethoricis , in mulieribus quibus suppressa menstrua , non inutilem esse unam alteramve venæ sectionem quæ in aliis noceret. Verùm sapientis est Medici varios casus discernere. Saltem nunquam perse sanabit venæ sectio quoties constabit Anginam pendere ab humore impuro periodicè tonsillas afficiente , sed tantum per accidens , ut aiunt , aut data occasione ut melius deinde ad tutius adhibeantur efficaciora Medicamenta. Neque adeò minus vera est nostra propositio.

Ergò Anginæ spuria periodicè recurrenti Catharsis.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Marinus - Jacobus -
Clarus ROBERT.

M. Joannes - Baptista - Franciscus
DE LA RIVIERE , Consiliarius
Medicus Regis ordinarius in ejus
Castelleto , necnon rei Herbaria
Professor.

M. Petrus LALOUETTE.

M. Maximilianus - Josephus LEYS.

M. Guido DANIE DESPATUREAUX , Chirurgia Gallico Idiomate , Professor designatus.

M. Petrus-Josephus MACQUER ,
Regiæ Scientiarum Academiae
Socius , & Censor Regius.

M. Joannes DESCEMET ,
Censor Regius.

M. Cleradius VACHIER , Scholarum Professor.

M. Josephus - Maria - Franciscus
LASSONE , Regis in Sacro consistorio Consiliarius , Regiæ Medicus Primarius , Censor Regius
& Regiæ Scientiarum Academiae
Socius.

Proponerebat Parisiis PETRUS-MARIA VIEILLARD , Parisinus ;
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus ,
A. R. S. H. 1767. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU , Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.